

עין משפט  
נר מצוה

נז:

הכונס פרק ששי בבא קמא

מסורת הש"ס

לא א אמר בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף  
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר  
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שבויה קסבר  
האי תנא כפילא בשבויה עדיפא מקרנא בלא שבויה ותימה  
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה  
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר  
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו  
דף זד:) לא קיימא לן אלא משום  
דקרנא בלא שבויה עדיפא ועוד  
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו  
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן  
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן  
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה  
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר  
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל  
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא  
בלא שבויה מחומרא דכפילא בשבויה  
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש  
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן  
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור  
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם  
דלבר פשטו הוא שזה חמור מזה  
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר  
פרכינא מכפל אע"פ שהוא חומרא  
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש  
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה  
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא  
בלא שבויה עדיף מכפילא בשבויה  
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב  
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור  
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף  
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה  
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב  
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים  
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען  
טענת גזלן ונמצא שהוא כדיו לא  
משלם כפא כלל וא"ת אחי נמצא ש"ש  
משלם כפא בטוען טענת גזלן כדעלים  
ושמא אין שייך כפא בטוען טענת  
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש  
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:  
**קסבר** האי תנא קרנא בלא  
שבויה עדיפא.

מוסף רש"י

שכן משלם כפא בטוען  
טענת לסמים מוזיין.  
טענת מופתו בתשלומין  
היא אלוה וטוען טענת  
גזלן לא לענין כפא אלא  
שכנגד וכו' עיי' שם  
אלא. תאמר כפא שיש  
לנו לרבי כפא. רבי שטיי  
ואמר לטעמי מוזיין לא  
על ועל מחייב את עצמו  
בקרן (ב"מ דף ז. וסו). קרנא  
בלא שבויה עדיפא  
מכפילא בשבויה. אין  
א שבויה דקרנא דמחייב  
ליה שאלא מבי טעין  
לפטען מוזיין נעלה וחייל  
לא נשבע לקרן. עדיפא  
ליות חמורה משומר סכר  
הלא לרבי כפא אלא כפא  
ונשבע על קן לקרן ואלא  
אחת אחר פטור מה  
הקרן (סו). השוכר פרה  
מחבירו ונגבה. א"ת  
שהשוכר חייב בגניבה  
ואבידה. מלן מקום אם  
רוצה לקרן ולשבע היה  
נשבע בשבועיה. הלך כי  
אמר נגבה וחייל עצמו  
בקרן נקא לו כפא ב"מ  
דף ז. וסו. שוכר בנישא שוכר  
דמי. האל ונמצא שוכר  
אלא. א"ת שיש שיהיה שוכר  
פטורו שומר סכר הוא.  
דאי לא הוה שוכר היה  
שאל וחייל לחטון. השתא  
דידיה ליה אגרא לא הוה  
שוכר. והוה שומר סכר  
ב"מ דף ז. וסו. שוכר כשוכר  
חנם דמי. דקא הוה אגרי  
מלכותו וחייל טעל סכר על  
שמירתו (סו).

לא א אמר בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף  
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר  
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שבויה קסבר  
האי תנא כפילא בשבויה עדיפא מקרנא בלא שבויה ותימה  
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה  
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר  
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו  
דף זד:) לא קיימא לן אלא משום  
דקרנא בלא שבויה עדיפא ועוד  
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו  
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן  
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן  
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה  
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר  
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל  
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא  
בלא שבויה מחומרא דכפילא בשבויה  
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש  
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן  
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור  
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם  
דלבר פשטו הוא שזה חמור מזה  
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר  
פרכינא מכפל אע"פ שהוא חומרא  
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש  
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה  
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא  
בלא שבויה עדיף מכפילא בשבויה  
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב  
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור  
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף  
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה  
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב  
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים  
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען  
טענת גזלן ונמצא שהוא כדיו לא  
משלם כפא כלל וא"ת אחי נמצא ש"ש  
משלם כפא בטוען טענת גזלן כדעלים  
ושמא אין שייך כפא בטוען טענת  
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש  
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:  
**קסבר** האי תנא קרנא בלא  
שבויה עדיפא.

לא א אמר בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף  
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר  
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שבויה קסבר  
האי תנא כפילא בשבויה עדיפא מקרנא בלא שבויה ותימה  
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה  
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר  
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו  
דף זד:) לא קיימא לן אלא משום  
דקרנא בלא שבויה עדיפא ועוד  
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו  
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן  
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן  
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה  
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר  
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל  
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא  
בלא שבויה מחומרא דכפילא בשבויה  
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש  
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן  
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור  
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם  
דלבר פשטו הוא שזה חמור מזה  
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר  
פרכינא מכפל אע"פ שהוא חומרא  
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש  
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה  
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא  
בלא שבויה עדיף מכפילא בשבויה  
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב  
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור  
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף  
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה  
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב  
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים  
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען  
טענת גזלן ונמצא שהוא כדיו לא  
משלם כפא כלל וא"ת אחי נמצא ש"ש  
משלם כפא בטוען טענת גזלן כדעלים  
ושמא אין שייך כפא בטוען טענת  
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש  
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:  
**קסבר** האי תנא קרנא בלא  
שבויה עדיפא.

לא א אמר בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף  
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר  
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שבויה קסבר  
האי תנא כפילא בשבויה עדיפא מקרנא בלא שבויה ותימה  
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה  
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר  
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו  
דף זד:) לא קיימא לן אלא משום  
דקרנא בלא שבויה עדיפא ועוד  
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו  
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן  
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן  
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה  
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר  
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל  
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא  
בלא שבויה מחומרא דכפילא בשבויה  
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש  
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן  
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור  
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם  
דלבר פשטו הוא שזה חמור מזה  
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר  
פרכינא מכפל אע"פ שהוא חומרא  
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש  
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה  
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא  
בלא שבויה עדיף מכפילא בשבויה  
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב  
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור  
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף  
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה  
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב  
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים  
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען  
טענת גזלן ונמצא שהוא כדיו לא  
משלם כפא כלל וא"ת אחי נמצא ש"ש  
משלם כפא בטוען טענת גזלן כדעלים  
ושמא אין שייך כפא בטוען טענת  
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש  
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:  
**קסבר** האי תנא קרנא בלא  
שבויה עדיפא.

לא א אמר בשומר הנב. נראה דקאי אהא דעבי למילף  
בשליה המפקד (ב"מ דף מה: וסו) שלוחת יד בשומר סכר  
משומר חנם אע"ג לשומר סכר מתחייב קרנא בלא שבויה קסבר  
האי תנא כפילא בשבויה עדיפא מקרנא בלא שבויה ותימה  
להאי תנא מנלן דפרשה ראשונה  
נאמרה בשומר חנם ושינה בשומר  
סכר איתרן אלא דנפרק השאל (סו  
דף זד:) לא קיימא לן אלא משום  
דקרנא בלא שבויה עדיפא ועוד  
קשה דבסמוך גבי ק"ו שאין עליו  
משוה דפרין מה לשומר סכר שכן  
משלם תלומו ככל כ"ו לומר ולכן  
דין הוא שיתחייב בגניבה ואבידה  
אדרבה כיון דחמור הוא ה"ל לומר  
שלא יתחייב כדי שיתחייב ככל ו"ל  
דהא פשיטא דעדיפא חומרא דקרנא  
בלא שבויה מחומרא דכפילא בשבויה  
דמי יודע שיכא לרבי קן ולכן יש  
לנו להעמיד פרשה שניה שחייב קרן  
בגניבה בשומר סכר שהוא חמור  
ופרשה ראשונה שפטור בשומר חנם  
דלבר פשטו הוא שזה חמור מזה  
אלא לעשות פירכא על ק"ו שפיר  
פרכינא מכפל אע"פ שהוא חומרא  
קטנה כיון שאין בלמד אע"פ שיש  
בלמד חומרא אחרת חמורה ממנה  
והאי תנא דבסמוך דקסבר קרנא  
בלא שבויה עדיף מכפילא בשבויה  
מפני שזה קולתו גרמיה לו שמתחייב  
בכפל זה חומרתו גורמת לו שפטור  
מכפל וכה"ג איכא גריס ב"מ (דף  
ד. וסו) גבי ר' חייה תורת הזמה  
לא פריך: **נמצא** ש"ש מש"ב  
תשלומי כפא בטוען טענת לסמים  
מוזיין. אלא אי גזלן הוא יומא דטוען  
טענת גזלן ונמצא שהוא כדיו לא  
משלם כפא כלל וא"ת אחי נמצא ש"ש  
משלם כפא בטוען טענת גזלן כדעלים  
ושמא אין שייך כפא בטוען טענת  
גזלן בענין זה ואפי' שייך אין לחוש  
אי המ"ל ולטעמין ולא קאמר:  
**קסבר** האי תנא קרנא בלא  
שבויה עדיפא.

תורה אור השלם

1. וכו' ישאל איש מעם  
רעהו וישבר או מות  
דמיו. (ב"מ דף ז. וסו)  
ישלם: שבות כב יג

הגרות הב"ח

(ב) וכו' שוכר בשומר חנם  
דמי. ג"כ אע"ג דכבה  
העיר (ע"ל דמורה בענין  
חייב אף שהוא ש"מ דמי  
בגניבה כיון דלמקטע גמי  
בנישא מ"מ היינו דוקא  
שנגבה בלאו עיני שגמי  
בנישא גרמו כו' דכמה  
חייב לעיל ע"ל ד"ה  
ל"ל דמילא ק"ו כ"י ש"ס:  
(ג) ר"י ד"ה ר"י ר"י ר"י  
וכ"י פטר נפשיה הבא  
נמצא:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה לא אמר  
וכו' ולא יעמא. ע' ברסות  
דף כ"ה ע"ג רש"י ד"ה  
תמן שמת וכו':

הגרות הגר"א

[א] תוב' ד"ה נפלה כו'  
הוא כו'. ג"כ והלא כו'  
חילק על זה וכו' וכו' וכו'  
פשיעה וכו' וכו' וכו' וכו'  
כו':

ר.ב. האי דקמי מה שנהיית  
על התבואה שיקעמן בקרקע והפסידו והיא נהיית שלא לתתה  
מקרקע: ופריך **אלא אלא** אפי' מה שנהיית לא משלם. בתמיה:  
**לימא רב לטעמיה דאמר.** גבי הכניס פירותיו לתוך חבירו שלא  
ברשות בשור שנגח את הפרה (ע"ל דף מו:). דקמי חוקה כהס  
בהמה של צע"ה חייב בעל הפירות ואמר רב כשהחולקת בהן שני  
אלא אלא והתירוץ פטור הכניסין דהוה לה שלא תאכל והכא  
נמי ואמר בעל הבהמה בירידתה אטעה איהא נפלה  
ובאכילתה היה לה שלא תאכל ומה אני יכול לעשות:  
לא  
ר.ב. האי דקמי מה שנהיית  
על התבואה שיקעמן בקרקע והפסידו והיא נהיית שלא לתתה  
מקרקע: ופריך **אלא אלא** אפי' מה שנהיית לא משלם. בתמיה:  
**לימא רב לטעמיה דאמר.** גבי הכניס פירותיו לתוך חבירו כהס  
ברשות בשור שנגח את הפרה (ע"ל דף מו:). דקמי חוקה כהס  
בהמה של צע"ה חייב בעל הפירות ואמר רב כשהחולקת בהן שני  
אלא אלא והתירוץ פטור הכניסין דהוה לה שלא תאכל והכא  
נמי ואמר בעל הבהמה בירידתה אטעה איהא נפלה  
ובאכילתה היה לה שלא תאכל ומה אני יכול לעשות:  
לא  
ר.ב. האי דקמי מה שנהיית  
על התבואה שיקעמן בקרקע והפסידו והיא נהיית שלא לתתה  
מקרקע: ופריך **אלא אלא** אפי' מה שנהיית לא משלם. בתמיה:  
**לימא רב לטעמיה דאמר.** גבי הכניס פירותיו לתוך חבירו כהס  
ברשות בשור שנגח את הפרה (ע"ל דף מו:). דקמי חוקה כהס  
בהמה של צע"ה חייב בעל הפירות ואמר רב כשהחולקת בהן שני  
אלא אלא והתירוץ פטור הכניסין דהוה לה שלא תאכל והכא  
נמי ואמר בעל הבהמה בירידתה אטעה איהא נפלה  
ובאכילתה היה לה שלא תאכל ומה אני יכול לעשות:  
לא

א"כ